

Briselē, 12.9.2018.
COM(2018) 647 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM UN
PADOMEI**

**Spēcīgāka pasaules mēroga dalībiece: efektīvāka lēmumu pieņemšana ES kopējās
ārpolitikas un drošības politikas jomā**

1. Ievads

Pēdējos 60 gados veiktie pasākumi ceļā uz Eiropas integrāciju ir radījuši kopēju likteni Savienības iedzīvotājiem. Eiropai ir jāatbild uz vienkāršu jautājumu: vai Eiropas iedzīvotāji paši izlems savu kopējo likteni, vai arī to izlems citi? Vai Eiropas Savienība vēlas būt jaunās daudzpolārās pasaules kārtības pīlārs, vai arī tā paliks tikai bandinieks?

Problēmas, ar kurām mūsdienās saskaras Eiropa, neizzudīs. Globālā konkurence palielināsies. Tehnoloģiju pārmaiņu temps paātrināsies. Ģeopolitiskā nestabilitāte augs. Klimata pārmaiņu ietekme būs jūtama. Demogrāfiskās tendences liecina par to, ka migrācija uz ES turpināsies.

2017. gada Romas deklarācijā¹, ko pieņēma par godu Romas līguma parakstīšanas 60. gadadienai, tika atzīts, ka ir vajadzīga spēcīgāka Eiropas Savienība. Vadītāji jo īpaši uzsvēra to, ka ES būtu jākļūst par spēcīgāku pasaules līmeņa dalībnieci. Tai ir jābūt spējīgākai ietekmēt pasaules notikumus un labāk sagatavotai uzņemties starptautiskas saistības. Eiropas Savienībai ir jāpalielina sava spēja *“rīkoties uzticami pasaules līmenī”* (*“Weltpolitikfähigkeit”*)². Šis paziņojums ir ieguldījums vadītāju diskusijā, kas notiks sanāsmē Sibiu 2019. gada 9. maijā.

Mūsdienu sarežģītajā, saistītajā un spriedzes pilnajā pasaulē³ ES ir jāaizsargā savi iedzīvotāji, jāsekmē savas vērtības un intereses, jāatbalsta noteikumos balstīta starptautiskā kārtība un jāveicina stabilitātes paplašināšanās kaimiņvalstīs un citviet. ES ir arī jāspēj rīkoties atbilstīgi trešo valstu, starptautisko organizāciju un citu starptautisko dalībnieku cerībām, lai tā varētu uzņemties nozīmīgu lomu reģionālu un globālu problēmu risināšanā.

Neviena dalībvalsts nevar atrisināt šīs problēmas vai izmantot šīs iespējas vienatnē. ES un tās dalībvalstīm ir jāapvieno spēki nolūkā veicināt kopīgās intereses un vērtības.

Savā 2018. gada runā par stāvokli Savienībā priekšsēdētājs Ž. K. Junkers noteica vairākus politikas virzienus, kuri ir jāīsteno šajā saistībā. ES ir vēl ciešāk jāsadarbojas arī ar saviem partneriem visā pasaulē. Tai būtu jāpastiprina sadarbība ar Āfriku, jo īpaši, izveidojot Ilgtspējīgu investīciju un darbvietu aliansi. ES ir jāspēj būt patstāvīgai. Piemēram, tai ir jāstiprina eiro nozīme pasaulē. ES, reaģējot uz starptautiskiem notikumiem, ir jāspēj paust vienotu, skaidru un spēcīgu viedokli.

Lai sasniegtu šos mērķus un kļūtu par spēcīgāku pasaules līmeņa dalībnieci, ES ir jānodrošinās ar vajadzīgajiem instrumentiem, jo īpaši, padarot efektīvāku savu lēmumu pieņemšanas procesu.

Šajā saistībā priekšsēdētājs Ž. K. Junkers savā 2017. gada runā par stāvokli Savienībā ierosināja *“apsvērt, kuru ārpolitikas lēmumu pieņemšanā varētu pariet no vienprātības uz kvalificēta vairākuma balsošanu”*⁴. To var darīt, pamatojoties uz līgumiem, kādi tie ir pašlaik. Arī Mēzebergas deklarācijā par drošības un labklājības jomā pausto Eiropas solījumu atjaunināšanu, ar kuru 2018. gada jūnijā nāca klajā Vācijas kanclere Angela Merkele un

¹ 27 dalībvalstu, Eiropadomes, Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas vadītāju [Romas deklarācija](#).

² Priekšsēdētāja Ž. K. Junkera darināts jēdziens viņa [runā](#) 54. Minhenes Drošības konferencē.

³ [Kopīgs redzējums, kopīga rīcība — stiprāka Eiropa. Eiropas Savienības globālā ārpolitikas un drošības politikas stratēģija](#), 2017. gada jūnijs.

⁴ Komisijas priekšsēdētāja Junkera [2017. gada runa par stāvokli Savienībā](#).

Francijas prezidents Emanuels Makrons, bija pievērsta uzmanība šim jautājumam. Tajā bija aicinājums *“meklēt jaunus veidus, kā paātrināt ES lēmumu pieņemšanu un palielināt to efektivitāti kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā”* un *“izpētīt iespējas izmantot kvalificēta vairākuma balsojumu kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā plašākās debatēs par vairākuma balsojumu attiecībā uz ES rīcībpolitikām”*⁵.

Diskusija ir ilgstoša. Savā vēsturē ES daudzkārt pakāpeniski ir pārgājusi no vienprātības balsojuma uz kvalificēta vairākuma balsošanu. Kvalificēts balsu vairākums, ko pirmo reizi ieviesa ar Vienoto Eiropas aktu⁶, pašlaik ir standarta balsošanas noteikums ES lēmumu pieņemšanā, t. sk. tieslietu un iekšlietu jomā. Iemesls vienprātības aizstāšanai ar kvalificētu balsu vairākumu ir vienkāršs, pārliecinošs un vienmēr ir bijis tas pats. Dalībvalstis ir atzinušas, ka tad, ja konkrētā politikas jomā ir jāpanāk noteikts mērķu vērīgums, pienāk brīdis, kad **vienprātības noteikums palēnina progresu un dažos gadījumos neļauj ES pielāgoties mainīgajai situācijai**. Šajā ziņā ikviens solis kvalificēts vairākuma balsošanas virzienā ir bijis liels ES solis uz priekšu.

Kvalificēta vairākuma balsošana, kam pamatā ir **kompromisa kultūra**, sniedz plašākas iespējas diskutēt un sasniegt pragmatisku iznākumu, kas atbilst visu intereses. Elastīgs, efektīvs un ātrs lēmumu pieņemšanas process tādējādi ir ļāvis **Savienībai kļūt par globālu atsaucē vērību un standartu noteicēju** tādās politikas jomās kā vides un patērētāju tiesību aizsardzība, datu aizsardzība un brīva un godīga tirdzniecība.

ES kļūst par arvien nozīmīgāku globālo procesu dalībnieci, un daudzviet pasaulē to uzskata par vispārējo vērtību aizstāvi. Savienība neatlaidīgi ir atbalstījusi mieru un labklājību gan kaimiņvalstīs, gan citur pasaulē, proti, ir veicinājusi attiecību normalizēšanu starp Beļgradu un Prištinu, reaģējusi uz Krievijas Federācijas īstenotiem starptautisko tiesību pārkāpumiem Krimas pussalā un Austrumukrainā, ierosinājusi sarunas saistībā ar Irānas kodolprogrammu un bijusi tajās vidutāja.

Tomēr kvalificēta vairākuma balsošanas biežāka izmantošana sniegtu labumu kopējai ārpolitikai un drošības politikai. Šajā paziņojumā ir izklāstīts pamatojums efektīvākam lēmumu pieņemšanas procesam dažās kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomās, izvērtētas Līgumā par Eiropas Savienību paredzētās iespējas to darīt un noteiktas **konkrētas un īstenojamas jomas, kurās Padome varētu rīkoties ar kvalificētu balsu vairākumu**, nevis pieturēties pie vienprātības principa. Ārpolitikas specifika ir atspoguļota Līgumos. Pastāv īpaši pielāgoti aizsardzības pasākumi, un tie tiks piemēroti arī turpmāk. Vēlāk Komisija varētu pētīt, kā kvalificēta vairākuma balsošanu varētu izmantot, lai vēl vairāk stiprinātu Savienības attiecības ar trešām valstīm.

2. Pamatojums kvalificēta vairākuma balsošanas biežākai izmantošanai kopējā ārpolitikā un drošības politikā

Kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā lielākā daļa ES lēmumu tiek pieņemti vienprātīgi. Parasti tas nav liedzis Savienībai iespēju **būt aktīvai un ieņemt stingru nostāju**

⁵ Vācijas kancleres Angelas Merkeles un Francijas prezidenta Emanuela Makrona [Mēzebergas deklarācija](#). Eiropas Konventa laikā vairākas dalībvalstis jau bija atzinušas to, cik svarīgi ir mainīt virzienu un ieviest kvalificēta vairākuma balsošanu. Šāda bija konkrēti Francijas un Vācijas nostāja (*Réf. Contribution franco-allemande à la Convention européenne sur l'architecture institutionnelle de l'Union du 15 janvier 2003, faite à Paris et à Berlin; Contribution de M. Dominique de Villepin et M. Joschka Fischer*).

⁶ Sīkāka informācija pieejama [Eiropas integrācija ar Līgumu palīdzību](#) ES tiesību aktu kopsavilkumu sadaļā *EUR-lex*.

ārpolitikas jautājumos. Taču tas arvien vairāk ietekmē ES **ātrumu un spēju** rīkoties starptautiskā līmenī. Starptautiskajā politikā laiks ir ļoti svarīgs, un starptautisko procesu dalībnieka ticamība ir atkarīga no viņa spējas ātri un saskaņoti reaģēt uz starptautiskām krīzēm un notikumiem. Starptautisko procesu dalībnieka spēks, efektivitāte un ietekme arī ir atkarīga no viņa spējas rīkoties konsekventi un efektīvi starptautiskā līmenī un globālos forumos.

Kopš 1992. gadā stājās spēkā Māstrihtas līgums, kurā dalībvalstis pirmo reizi pilnvaroja Savienību rīkoties ārpolitikas un drošības jautājumos, ir panākts vērā ņemams progress, būtiski attīstot ES kopējo ārpolitiku un drošības politiku un kopējo drošības un aizsardzības politiku. Tomēr aizvien ir gadījumi, kad ES nevar panākt kopēju nostāju vai tā nav pietiekami stabila vai panākta pietiekami ātri (skatīt 3. sadaļu).

Šādi gadījumi rada reālas politiskas sekas Savienībai un tās dalībvalstīm. ES iestādēm tiek liegta iespēja rīkoties izlēmīgi, dalībvalstis, kuras aktīvāk darbojas starptautiskā līmenī, var pārstāvēt tikai savu individuālo nostāju, nevis visas 28 dalībvalstis, un dalībvalstis, kurām nav savas vietas pie sarunu galda, nevar tieši ietekmēt attiecīgo jautājumu.

Tas, ka šādas situācijas aizvien rodas, liecina, ka vienprātības noteikums neļauj Savienībai izmantot visu savu potenciālu ārpolitikā. 2025. gada perspektīvā šo ierobežojumu pārvarēšana būs ļoti svarīga, ņemot vērā iespējamo ES paplašināšanos. ES jābūt spēcīgākai un viengabalainākai, pirms tā sāk plesties plašumā⁷.

Tāpēc nākotnē konkrēti kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumi **būtu jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu**. Kvalificēta balsu vairākuma izmantošana padarītu Savienību par spēcīgāku, efektīvāku un ticamāku starptautisko procesu dalībnieci, jo Savienībai būtu vieglāk:

- rīkoties starptautiskajā līmenī, pamatojoties uz **stabilu un konsekventu nostāju**;
- reaģēt **ātri un efektīvi** uz neatliekamām ārpolitikas problēmām gan tad, ja ir vajadzīga jauna nostāja, gan tad, ja ir jāīsteno apstiprināta stratēģija;
- uzlabot **ES izturētspēju**, aizsargājot **dalībvalstis** no tādu trešo valstu mērķtiecīga spiediena, kuras mēģina sašķelt ES.

Kopā ņemot, tas palīdzētu Savienībai dot savu artavu, rīkojoties saskaņoti kā Savienībai, kas ir vairāk nekā tikai savu daļu summa. Pieredze citās politikas jomās, kurās kvalificēta balsu vairākuma izmantošana ir noteikums, liecina, ka kvalificēts balsu vairākums sekmē kopēju risinājumu rašanu. Prakse ir pierādījusi, ka, izmantojot kvalificētu balsu vairākumu, lēmumi vairumā gadījumā *de facto* tiek pieņemti vienprātīgi. Kvalificēta vairākuma balsošanas perspektīva ir spēcīgs stimuls visiem dalībniekiem iesaistīties kompromisu jeb **tāda iznākuma rašanā, kas būtu pieņemams visiem**, veidojot efektīvu vienprātību, un **sasniegt vienotību**. Centieni panākt vienošanos nozīmē lielāku līdzatbildību par pieņemtajiem lēmumiem, kas būtu jāīsteno “*uzticības un savstarpējas solidaritātes garā*”⁸.

⁷ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ticama paplašināšanās perspektīva Rietumbalkāniem un padziļināta ES iesaiste šajā reģionā”, COM(2018) 65 final.

⁸ LES 24. panta 3. punkts.

Turklāt, atspoguļojot kopējās ārpolitikas un drošības politikas specifiku, un nolūkā aizsargāt dalībvalstu pamatintereses un prerogatīvas, Līgumā ir paredzēti **svarīgi aizsardzības pasākumi** kvalificēta vairākuma balsošanas izmantošanas gadījumā (skatīt 4. sadaļu).

Nemot vērā ES kompromisa kultūru un šādus aizsardzības pasākumus, kvalificēts balsu vairākums darbotos kopējā ārpolitikā un drošības politikā tik pat labi kā citās ES politikas jomās.

Tirdzniecības politikas piemērs

Tirdzniecības politika ir joma, kurā tiek izmantots kvalificēts balsu vairākums⁹. Tā ir ES politika, kurā lēmumu pieņemšana bieži tiek uzticēta Padomei. Tomēr, lai gan valstu ekonomiskās intereses ir atšķirīgas, līdz šim Padome ir reti nonākusi līdz oficiālam balsojumam. Dalībvalstis vienmēr ir devušas priekšroku iespējai pieņemt lēmumu **vienprātīgi**. Galvenās ir bijušas Savienības kopējās intereses, kas ir vairāk nekā dalībvalstu interešu summa. Un tā rezultātā ES spēj izmantot savu potenciālu attiecībā uz pasaules tirdzniecību.

Kvalificēta balsu vairākuma biežāka izmantošana pati par sevi neatrisinās visas kopējās ārpolitikas un drošības politikas problēmas. Turpina pastāvēt citi uzdevumi, piemēram, dalībvalstu interešu lielākas konverģences veicināšana un kopējās ārpolitikas kultūras veidošana. Tas ir ES globālās ārpolitikas un drošības politikas stratēģijas pamatmērķis, ko atzinīgi novērtēja visas dalībvalstis. Tomēr laika gaitā arī ES nostāju veidošana pragmatiskā procesā, ko stimulē kvalificēta vairākuma balsošana, var palīdzēt arī pakāpeniski vairot kopēju apziņu par mērķi un interesēm, ko visas dalībvalstis vēlas īstenot. Vēl viens uzdevums ir nodrošināt to, ka dalībvalstis efektīvi īsteno un aizstāv nostājas, par kurām tās ir panākušas vienošanos Padomē savās divpusējās attiecībās ar trešām valstīm. Dalībvalstu vērienīgie mērķi attiecībā uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku būtu jāatspoguļo arī Savienības budžetspējā nākamajā daudzgadu finanšu shēmā.

3. Piemēri, kad vienprātības noteikums vājina ES kopējo ārpolitiku un drošības politiku

Pēdējos gados kopējā ārpolitikā un drošības politikā ir pieņemti daudzi svarīgi lēmumi. Turklāt Savienība ir izmantojusi citus ārpolitikas instrumentus, lai veicinātu savas vērtības visā pasaulē, pamatojoties uz kvalificēta vairākuma balsojumu.

⁹ Ar ļoti ierobežotiem un īpašiem izņēmumiem saskaņā ar LESD 218. panta 8. punkta pirmo apakšpunktu.

Piemēri ES aktiem, kuri veicina ES vērtības ārējās attiecībās un kuros reglamentē ar kvalificēta vairākuma balsošanu

- Tirdzniecības preferences tiek piešķirtas trešām valstīm saskaņā ar **vispārējo preferenču sistēmu**. Valstīm, kuras neievēro pamata cilvēktiesības, šīs preferences var tikt pārtrauktas, kas saistās ar nopietnām ekonomiskām sekām. ES ir saskaņā ar šo sistēmu pārtraukusi vai atcēlusi tirdzniecības preferences Mjanmai, Baltkrievijai un Šrilankai pēc nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem.
- ES tiesiskais regulējums **par tādu instrumentu eksporta kontroli, kurus izmanto spīdzināšanai un nāvessoda izpildei, kā arī par divējāda lietojuma preču eksporta kontroli**, ir pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu.

Ir bijuši piemēri, kad vienprātības principa piemērošanas dēļ ES lēmumi par svarīgiem kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumiem, jo īpaši cilvēktiesībām, ES sankcijām vai ES interešu nozīmīgiem reģioniem, ir tikuši bloķēti, pieņemti pārāk lēni vai vājināti. **Šie gadījumi pierāda, ka ir jāpalielina Savienības efektivitāte ārpolitikā.**

Gadījumi, kad vienprātības princips neļāva pieņemt, būtiski kavēja vai negatīvi ietekmēja kopējās ārpolitikas un drošības politikas lēmumus

Cilvēktiesības

Viens no Savienības galvenajiem mērķiem ir veicināt cilvēktiesības. Pēdējos gados ir konkrēti gadījumi, kad dalībvalsts vai vairākas dalībvalstis ir ar cilvēktiesībām nesaistītu iemeslu dēļ kavējušas, bloķējušas vai vājinājušas Savienības nostāju. Tas ir noticis gan Savienības divpusējās attiecībās ar trešām valstīm, gan starptautiskās organizācijās. Katrs no šiem gadījumiem ir mazinājis Savienības spēju veicināt cilvēktiesību ievērošanu starptautiskā līmenī, negatīvi ietekmējis Savienības ticamību un liedzis tai sasniegt savus mērķus.

- ANO Cilvēktiesību padome Ženēvā ir galvenais globālais forums cilvēktiesību apspriešanai. Tās programmas pamatā ir 10 punkti. Būtiskākās ar cilvēktiesībām saistītās situācijas konkrētā valstī tiek apspriestas 4. punktā.

ES 2017. gada jūnijā **pirmo reizi** nespēja iesniegt ANO Cilvēktiesību padomē paziņojumu par 4. punktu. Tas notika dažu dalībvalstu iebildumu dēļ, kas nebija saistīti ar veiktā novērtējuma būtību. Šīs dalībvalstis iebilda pret to, ka tiek skaidri minētas divas trešās valstis, kuras visas pārējās dalībvalstis vēlējas pieminēt, ņemot vērā cilvēktiesību situāciju tajās. Nespēja pārvarēt šo strupceļu izraisīja to, ka ES balss tika apklusināta.

- Viena dalībvalsts 2017. gada septembrī būtiski aizkavēja ES Stratēģiskā darba plāna ANO Cilvēktiesību padomei un ES Paziņojuma par 4. punktu pieņemšanu viena konkrēta ar trešo valsti saistīta jautājuma dēļ. Oktobrī tā pati dalībvalsts bloķēja ES paziņojuma projektu, ar ko bija jānāk klajā ANO Ģenerālās asamblejas Trešajā komitejā, beigās piespiežot pārējās iesaistītās personas pieņemt to, kas kopumā tika uzskatīta par nesamērīgu atsauci uz konkrētu gadījumu gan pēc būtības, gan apjoma, salīdzinot ar pārējām atsaucēm paziņojumā.
- 2018. gada februārī vairāki dažu dalībvalstu atsevišķi iebildumi būtiski aizkavēja un galu galā piespieda visas pārējās dalībvalstis pieņemt pieticīgākas ikgadējās prioritātes

cilvēktiesību jomā, kuras ES centīsies īstenot ANO forumos.

- Šādas grūtības ir bijušas arī ES divpusējās attiecībās ar trešām valstīm. Saistībā ar jaunu tiesību aktu, kas būtiski ierobežo nevalstisko organizāciju darbības telpu Ēģiptē, dažas dalībvalstis bloķēja un beigās iestājās pret visu pārējo dalībvalstu vēlmi ES partnerības prioritāšu projektā ar Ēģipti iekļaut skaidri paustu viedokli attiecībā uz cilvēktiesību un pilsoniskās sabiedrības respektēšanu. Tāpēc divpusējo attiecību ar Ēģipti regulējumu nebija iespējams laikus atjaunot un 2017. gada sākumā tas nebija spēkā.

Citi ES ārpolitikas paziņojumi

- 2016. gada jūlijā ES **nespēja sniegt ātru atbalstu** arbitrāžas tiesas spriedumam par Dienvidķīnas jūru atbilstoši ANO Jūras tiesību konvencijai, pamatojoties uz dažu dalībvalstu iebildumiem, kas nebija saistīti ar konkrēto spriedumu. Pēc vairāku dienu intensīvām sarunām paziņojums beidzot tika saskaņots. Tomēr, **lai gan ES varēja novēloti pieprasīt ievērot starptautiskās tiesības, tā nevarēja pieprasīt īstenot spriedumu.** Tas bija īpaši problemātiski, ņemot vērā to, ka vienlaikus notika arī ES un Ķīnas, kā arī Āzijas un Eiropas (ASEM) samiti.
- 2017. gada decembrī un 2018. gada maijā prasība par vienprātību katrā visaptverošā projektu aspektā **neļāva ES nākt klajā ar vienotiem paziņojumiem** par notikumiem saistībā ar Jeruzalemi, neraugoties uz pastāvīgu dalībvalstu vienošanos attiecībā uz jau sen ieņemto un iedibināto nostāju par Jeruzalemes statusu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

Abos gadījumos Savienība nespēja savlaicīgi un stingri reaģēt uz starptautisku notikumu, par ko tai bija skaidra un stabila nostāja.

ES sankcijas

- Viena dalībvalsts 2017. gada februārī **bloķēja ieroču embargo atjaunošanu pret Baltkrieviju**, kamēr visas pārējās dalībvalstis beigās piekrita atbrīvot vienu konkrētu kājnieku ieroču kategoriju, lai nepieļautu, ka embargo darbība vispār beidzas. Pēc gada tā pati dalībvalsts embargo pagarināšanai pieprasīja atbrīvot vēl vienu ieroču kategoriju, kam galu galā visas dalībvalstis atkal piekrita tā paša iemesla dēļ.
- 2017. gada vasarā viena **dalībvalsts bloķēja pret Venecuēlu vērsto mērķtiecīgu ierobežojošo ES pasākumu pieņemšanu**, reaģējot uz politiskajiem notikumiem valstī, kas, kā ES iepriekš bija norādījusi, tiktu pieņemti šo notikumu īstenošanās gadījumā. Galu galā attiecīgie ierobežojošie pasākumi tika pieņemti tikai 2017. gada novembrī pēc tam, kad situācija valstī bija būtiski pasliktinājusies.

Kārtējo reizi šie piemēri liecina, ka vienprātīga balsošana Padomē kavē Eiropas Savienības spēju ātri un pārliecinoši reaģēt uz starptautiskiem notikumiem. Lai gan lēmums par sankciju

režīma piemērošanu saskaņā ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku tiek pieņemts vienprātīgi, par ES pretsankciju režīmu, sauktu arī par Bloķēšanas statūtu¹⁰, lemj ar kvalificētu balsu vairākumu, kas ļauj ātri pielāgot atbildi uz starptautiskiem notikumiem.

Kopējās drošības un aizsardzības politikas civilās misijas

- Pavisam nesen, 2018. gadā, viena dalībvalsts **bloķēja spēju veidošanas misijas pagarināšanu Sāhelā**, līdz cita dalībvalsts atteicās no savām atrunām par atsevišķu misiju Irākā. Diemžēl šis nebija pirmais gadījums, kad kāda dalībvalsts iebilda vai kavēja virzību kādā konkrētā kopējās drošības un aizsardzības politikas dosjē, jo kāda cita dalībvalsts rīkojās līdzīgi kādā citā dosjē. Šādas situācijas nekad nav atturējušas ES no virzīšanās uz priekšu, bet dažos gadījumos tās ir aizkavējušas vajadzīgo lēmumu pieņemšanu.

Lēmumu pieņemšanas aizkavēšanās **vienprātības principa dēļ** ietekmē ne tikai lēmumus uzsākt un izveidot kopējās drošības un aizsardzības politikas civilās misijas, bet arī aptver praktiskās īstenošanas aspektus, piemēram, obligāto pusgada ziņojumu, kas katrai kopējās drošības un aizsardzības politikas civilajai misijai regulāri jāiesniedz Padomei, apstiprināšanu.

Šīs un citas līdzīgas situācijas izraisīja nevis nepārvaramas ilgtermiņa interešu atšķirības, bet gan veto tiesības, kas ļāva dalībvalstīm bloķēt lēmumu pieņemšanas procesu tādu iemeslu dēļ, kuri ne vienmēr ir saistīti ar konkrēto izskatāmo jautājumu, un nerisināja rast konstruktīvu kompromisu.

Ir svarīgi norādīt, ka vairumā iepriekš minēto piemēru visu iesaistīto personu smagā darba rezultātā risinājumi bieži vien tika atrasti. Tomēr šie risinājumi nebija bez sekām. Veto tiesību izmantošanas dēļ ieilgušās diskusijas nereti bija **šķēļošas** un kaitēja ES ietekmei un vienotībai.

4. Pašreizējā lēmumu pieņemšanas sistēma kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā

Līgumā par Eiropas Savienību ir paredzēts vispārējs noteikums, ka Padome kopējās ārpolitikas un drošības politikas lēmumus pieņem **vienprātīgi** (Līguma 24. panta 1. punkts un 31. panta 1. punkts)¹¹. Šis noteikums ir spēkā kopš Māstrihtas līguma. Vienlaikus **pastāv noteikums par kvalificētu balsu vairākumu, un tas jau tiek piemērots konkrētos gadījumos** kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā.

4.1. Lai gan vienprātība ir vispārējs noteikums kopējās ārpolitikas un drošības politikas lēmumu pieņemšanas procesā, ...

Vienprātības noteikums kopējā ārpolitikā un drošības politikā atšķiras no citām ES ārējās darbības jomām (piemēram, Savienības politikas attīstības un starptautiskās sadarbības vai

¹⁰ Padomes 1996. gada 22. novembra Regula (EK) Nr. 2271/96, ar ko paredz aizsardzību pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālas piemērošanas sekām un no tiem izrietošām vai ar tiem pamatotām darbībām. OV L 309, 29.11.1996., 1.–6. lpp.

¹¹ Pārējās jomas, kurās lēmumi tiek pieņemti vienprātīgi, ir nodokļi, sociālais nodrošinājums vai sociālā aizsardzība, jaunu valstu pievienošanās ES un operatīvā policijas sadarbība.

tirdzniecībai jomās), kurās vispārējais noteikums ir tāds, ka lēmumi tiek pieņemti ar kvalificētu balsu vairākumu¹².

Nemot vērā sarežģījumus, ko var izraisīt šis noteikums, Līgumā par Eiropas Savienību ir paredzēts noteikums, kura mērķis ir sekmēt lēmumu vienprātīgu pieņemšanu, nodrošinot elastības iespēju, kas uzlabo lēmumu pieņemšanas efektivitāti.

Tā dēvētā **“konstruktīvā atturēšanās”**(LES 31. panta 1. punkta otrā daļa) paredz tiesības dalībvalstij atturēties no vienprātīga balsojuma kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos un kvalificēt savu atturēšanos, sniedzot oficiālu paziņojumu. Dalībvalstij nebūs pienākuma piemērot lēmumu. Tomēr solidaritātes vārdā dalībvalstij ir pienākums atturēties no rīcības, kas varētu kavēt Savienības centienus īstenot attiecīgo lēmumu.

Līdz šim tikai vienu reizi kāda dalībvalsts ir izmantojusi konstruktīvo atturēšanos, kad ES 2008. gadā nolēma¹³ izveidot kopējās drošības un aizsardzības politikas civilo misiju Kosovā*.

Atgādinājums — balsošanas procedūras Padomē

Vienkāršs balsu vairākums (LESD 238. pants): vienkāršs vairākums ir 15 no 28 dalībvalstīm.

Kvalificēts balsu vairākums (LES 16. pants un LESD 238. panta 3. punkts): kvalificēts balsu vairākums pēc 2014. gada ir tad, ja 55 % dalībvalstu balso par, kas praktiski nozīmē 16 no 28 dalībvalstīm, un ja dalībvalstis, kas balso par, pārstāv vismaz 65 % visu ES iedzīvotāju. Atturēšanās tiek skaitīta kā balss pret.

Vienprātība (LESD 238. panta 4. punkts): visām dalībvalstīm ir jāvienojas pirms lēmuma pieņemšanas. Atturēšanās neliedz iespēju pieņemt lēmumus, kurus Padome pieņemusi vienprātīgi.

4.2. ... dažos gadījumos kopējā ārpolitikā un drošības politikā ir paredzēta un jau tiek piemērota kvalificēta vairākuma balsošana...

Eiropadome jau 1990. gadā paziņoja, ka attiecībā uz iepriekš apstiprinātiem kopējās ārpolitikas un drošības politikas virzieniem būtu jāapsver iespēja izmantot kvalificēta vairākuma balsošanu¹⁴. Nemot vērā šo mērķi, dalībvalstis vienojās, veicot secīgus Līguma grozījumus, pakāpeniski pāriet uz lēmumu pieņemšanu ar kvalificētu balsu vairākumu. LES 31. panta 2. punktam **ir liels potenciāls, kas līdz šim nav izmantots.**

¹² Lai gan uz citām ES ārējās darbības jomām attiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību noteikumi, uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku attiecas Līguma par Eiropas Savienību noteikumi.

¹³ Padomes 2008. gada 4. februāra Vienotā rīcība 2008/124/KĀDP, OV L 42, 16.2.2008., 92.–98. lpp.

* Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244 (1999) un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

¹⁴ Skatīt Padomes secinājumus, gatavojoties starpvaldību konferencei pirms Māstrihtas līguma noslēgšanas http://www.consilium.europa.eu/media/20554/1990_october - rome_eng .pdf.

LES 31. panta 2. punktā ir paredzēts, ka Padome kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos pieņem lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu šādos gadījumos¹⁵:

Gadījumi, kad LES 31. panta 2. punkts **dod iespēju** izmantot kvalificēta vairākuma balsošanu:

- *“par Savienības rīcību un nostāju, pamatojoties uz Eiropadomes pieņemtu lēmumu, kas attiecas uz Savienības stratēģiskajām interesēm un mērķiem, kuri minēti LES 22. panta 1. punktā.”*

Šis noteikums sniedz Eiropadomei iespēju pieņemt vienprātīgu lēmumu, kurā noteiktas ES stratēģiskās intereses un mērķi vienā vai vairākās konkrētās kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomās. Tiklīdz Eiropadome ir noteikusi stratēģiskos mērķus un principus iecerētajai rīcībai vai nostājai, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem visus lēmumus, ar kuriem īsteno Eiropadomes stratēģiskos lēmumus;

- *“par Savienības rīcību un nostāju, pamatojoties uz Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu, kas iesniegts pēc īpaša lūguma, ar ko Eiropadome vēršas pie viņa pēc pašas vai pēc Augstā pārstāvja iniciatīvas.”*

Šis noteikums ļauj Eiropadomei (vai nu pēc pašas iniciatīvas, vai pēc Augstā pārstāvja priekšlikuma) vienprātīgi pieprasīt Augstajam pārstāvim iesniegt Padomē priekšlikumu lēmumam, ar ko nosaka Savienības rīcību vai nostāju. Šādos gadījumos Padome pieņemtu lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu. Šāda Eiropadomes pieprasījuma iespējamais saturs nav noteikts Līgumos, un tāpēc tajā var aptvert visas kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomas.

Gadījumi, kad LES 31. panta 2. punkts **paredz** izmantot kvalificēta vairākuma balsošanu:

- *“lai īstenotu lēmumu par Savienības rīcību un nostāju.”*

Tas attiecas uz situāciju pēc tam, kad Padome vienprātīgi ir pieņēmusi sākotnējo rīcību vai nostāju, tā pieņemtu visus turpmākos īstenošanas lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu;

- *“izvirza īpašu pārstāvi (pamatojoties uz Augstā pārstāvja / priekšsēdētāja vietnieka priekšlikumu) saskaņā ar LES 33. pantu.”*

Īpašajiem pārstāvjiem ir pilnvaras attiecībā uz konkrētiem kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumiem. Kvalificēta vairākuma balsošana labi darbojas praksē, ļaujot ātri pieņemt lēmumus pat bez nepieciešamības izmantot oficiālu balsošanu. Tāpat kā citās jomās, kurās lēmumi tiek pieņemti ar kvalificētu balsu vairākumu,

¹⁵ Citi Līguma par Eiropas Savienību panti, kuros noteikts, ka lēmumi jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu: LES 41. panta 3. punkts, LES 45. panta 2. punkts, LES 46. panta 2. punkts. Nesen, pamatojoties uz LES 46. panta 2. punktu, dalībvalstu vairākums nolēma izvērst Eiropas sadarbību aizsardzības jomā, pieņemot lēmumu ar kvalificēta vairākuma balsojumu par pastāvīgās strukturētās sadarbības izveidi drošības un aizsardzības jomā. Šādas sadarbības izveide stiprinās ES kā starptautiskas partneres drošības jomā kapacitāti un palielinās dalībvalstu aizsardzības izdevumu efektivitāti.

lēmumi par īpašo pārstāvju iecelšanu vienmēr ir pieņemti vienprātīgi.

LES ir paredzēti **divi svarīgi aizsardzības pasākumi**, kas ierobežo kvalificēta vairākuma balsošanas izmantošanu kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos.

Aizsardzības pasākumi attiecībā uz kvalificēta vairākuma balsošanas izmantošanu kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos

- LES 31. panta 2. punktā ir paredzēta **“apturēšana ārkārtas gadījumā”**, kas ļauj dalībvalstij **iebilst pret kāda lēmuma pieņemšanu ar kvalificētu balsu vairākumu, “būtisku un pamatotu iemeslu dēļ, kas saistīti ar valsts politiku”**, un tādā gadījumā balsošana nenotiek. Ja Augstā pārstāvja un attiecīgās dalībvalsts apspriešanās ir nesekmīga, ES Padome var ar kvalificētu balsu vairākumu pieprasīt nodot jautājumu Eiropadomei lēmuma pieņemšanai **ar vienprātīgu balsojumu**.
- LESD 31. panta 4. punkts **izslēdz lēmumus, kas saistīti ar militāriem un aizsardzības jautājumiem**, no LES 31. panta 2. punkta darbības jomas, tādējādi nodrošinot, ka lēmums ar šādu ietekmi netiks pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu.

4.3. ... kvalificētu balsu vairākumu kopējā ārpolitikā un drošības politikā varētu izmantot biežāk

Ar Lisabonas līgumu tika ieviesta **iespēja biežāk izmantot kvalificēta vairākuma balsošanu**. Pamatojoties uz tā dēvēto **“pārejas klauzulu”**, kas paredzēta **LES 31. panta 3. punktā**, Eiropadome vienprātīgi var pilnvarot Padomi rīkoties ar kvalificētu balsu vairākumu citos ārpolitikas un drošības politikas gadījumos, kas nav paredzēti LES 31. panta 2. punktā.

Tādējādi dalībvalstis skaidri paredzēja, ka, lai Eiropas Savienība kļūtu par patiesi efektīvu un lietderīgu ārlietu un drošības procesu dalībnieci, Padomei vajadzētu rīkoties ar kvalificētu balsu vairākumu ne tikai tajos gadījumos, kas paredzēti LES 31. panta 2. punktā.

Abi 4.2. sadaļā minētie drošības pasākumi aizvien būs spēkā pēc LES 31. panta 3. punktā paredzētās “pārejas” izmantošanas.

5. Konkrēti priekšlikumi kopējās ārpolitikas un drošības politikas lēmumu pieņemšanas procesa uzlabošanai ar kvalificēta vairākuma balsošanu

Tāpēc Komisija aicina dalībvalstis izmantot LES potenciālu attiecībā uz kvalificētu balsu vairākuma izmantošanu kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos. Tā neierosina, ka Padomei būtu jārīkojas ar kvalificētu balsu vairākumu visās kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomās. Lielākā uzmanība būtu jāpievērš jomām, kurās **kvalificēta vairākuma balsošana nepārprotami nodrošinātu pozitīvu pārmaiņu**.

LES 31. panta 1. punkta noteikumiem par **“konstruktīvo atturēšanos”** un 31. panta 2. punkta noteikumiem par kvalificēta vairākuma balsošanu ir liels potenciāls. Šie instrumenti, ja tie būtu izmantoti, būtu ļāvuši atrisināt dažas 3. sadaļā minētās situācijas. Tāpēc Komisija mudina dalībvalstis Padomē **izmantot šo potenciālu pilnā apmērā, piemērojot Līgumu burtu un garu**.

Šajā saistībā Padomes secinājumi ir lietderīgs instruments, lai politiskā līmenī vienotos par ES nostāju konkrētos ārpolitikas jautājumos. Tomēr Padomei būtu jāatturas no nostāju pieņemšanas pēc savstarpējas vienošanās¹⁶ attiecībā uz kopējās ārpolitikas un drošības politikas un citiem saistītiem jautājumiem, izmantojot paralēlas vai neoficiālas apspriedes, ja ir iespējams izmantot Līgumā paredzētos instrumentus. Tas ļautu izmantot LES 31. panta 1., 2. un 3. punkta potenciālu.

Turklāt, ja jautājums ir saistīts nevis ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku, bet ar tādas politikas ārējiem aspektiem, kuru reglamentē Līgums par Eiropas Savienības darbību, lēmumu pieņemšanai būtu jāizmanto atbilstīgie juridiskie pamati, tādējādi nepiemērojot vienprātības noteikumu. Būtu pilnīgi jāizmanto plašā ES delegāciju tīkla pasaulē un starptautiskajās organizācijās potenciāls¹⁷.

Pašreizējo LES 31. panta 2. punktā paredzēto noteikumu par kvalificēta vairākuma balsošanu potenciāla izmantošana

Padome jau izmantoja kvalificēta vairākuma balsošanu, kad veica grozījumus sarakstos, kuriem piemēro ES ierobežojošos pasākumus (personas un struktūras, uz kurām attiecas aktīvu iesaldēšana vai kurām ir noteikts ceļošanas aizliegums), galvenokārt gadījumos, kas atspoguļoja izmaiņas ANO pieņemtajās starptautiskajās sankcijās, un reizēm gadījumos, kad tika veikti grozījumi sarakstos, kuriem piemēro ES autonomo sankciju režīmu, kad ES Padome neuzskatīja, ka grozījumi ir jutīgi¹⁸. Komisija iesaka Padomei **konsekventi izmantot kvalificēta vairākuma balsošanu, lai grozītu visu ES sankciju režīmu** – tostarp autonomo pasākumu – **sarakstus** saskaņā ar LES 31. panta 2. punkta trešajā ievilkumā paredzētajām procedūrām.

Eiropadomei ir privilēģija noteikt ES kopējās ārpolitikas un drošības politikas stratēģiskās intereses un mērķus — gan tematiski, gan saistībā ar attiecībām ar konkrētu valsti vai reģionu¹⁹. Komisija iesaka Eiropadomei pieņemt lēmumus, ar kuriem nosaka tematiskās vai ģeogrāfiskās stratēģijas, prioritātes vai pamatnostādnes, paredzot darbības jomu un nosacījumus, saskaņā ar kuriem Padome var rīkoties, izmantojot LES 31. panta 2. punkta pirmajā ievilkumā paredzēto kvalificēta vairākuma balsošanu, lai tās īstenotu.

Kaut arī pašreizējo LES 31. panta 2. punktā paredzēto kvalificēta vairākuma balsošanas noteikumu potenciāla izmantošana būtu ievērojams uzlabojums, tas nebūtu risinājums daudzu konstatēto nepilnību novēršanai. Lai tās novērstu, Komisija iesaka arī vairāk pievērsties strukturāliem risinājumiem, **kas uzlabotu LES 31. panta 3. punktā paredzēto kopējās ārpolitikas un drošības politikas lēmumu pieņemšanas procesu, izmantojot “pārejas klauzulu”**.

Komisija **ir noteikusi trīs** konkrētas jomas, kas gūtu tūlītēju labumu no LES 31. panta 3. punktā paredzētās “pārejas klauzulas” piemērošanas.

5.1. ES nostājas daudzpusējos forumos attiecībā uz cilvēktiesībām

¹⁶ Savstarpēja vienošanās ir prakse, kas nav paredzēta Līgumos, kad visas dalībvalstis skaidri vienojas bez iespējas atturēties.

¹⁷ LESD 221. pants.

¹⁸ Skatīt Padomes 2018. gada 30. jūlija Īstenošanas lēmumu (KĀDP) 2018/1086 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Sīrijā, OV L 194, 31.7.2018., 150.–151. lpp.

¹⁹ LES 22. panta 1. un 2. punkts, 26. panta 1. punkts.

Cilvēktiesību vispārīgums un nedalāmība ir viens no pamatprincipiem, kas ir iedvesmojis ES izveidi, attīstību un paplašināšanos un virzījis tās ārējās darbības²⁰. Politiskā vienotība cilvēktiesību jautājumā ir izšķiroši svarīga, lai saglabātu ES starptautisko ticamību un “maigo varu” gan daudzpusējos forumos, gan ārpus tiem.

Kopējās ārpolitikas un drošības politikas kontekstā apspriežot to, kādai jābūt ES nostājai starptautiskos forumos jautājumā par cilvēktiesībām, nostājas apstiprināšana pašlaik notiek, savstarpēji vienojoties, parasti Padomes secinājumu veidā. Pāreja uz kvalificēta vairākuma balsošanu dotu iespēju **ES rīkoties efektīvāk un savlaicīgāk. Vairs nebūtu iespējamas** tādas situācijas kā situācija 2017. gada jūnijā, kad Savienība nespēja nākt klajā ar paziņojumu par 4. punktu (Situācijas cilvēktiesību jomā, kurām jāpievērš padomes uzmanība) ANO Cilvēktiesību padomē.

Tāpēc Komisija iesaka Eiropadomei saskaņā ar LES 31. panta 3. punktu vienbalsīgi pieņemt lēmumu, kas paredz, ka ES nostājas par cilvēktiesībām starptautiskos forumos pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu Padomes lēmumu veidā.

5.2. ES sankciju režīmu pieņemšana un grozīšana

Sankciju politika ir viens no spēcīgākajiem ES ārpolitikas un drošības politikas instrumentiem, jo tiek izmantots Savienības ievērojamais ekonomiskais spēks, lai veicinātu tās ārējo mērķu sasniegšanu. Rīcības vienotība ir ļoti svarīga, lai varētu saglabāt vienlīdzīgus konkurences apstākļus iekšējā tirgū un kopējo noteikumu efektivitāti Šengenas zonā.

Pēdējos gados ES ir biežāk un intensīvāk izmantojusi ierobežojošus pasākumus, pierādot ES vēlmi reaģēt uz notikumiem, nepieļaut un ietekmēt tos, izmantojot politisku un ekonomisku spiedienu. Tāpat kā tirdzniecības politikas gadījumā, kad tiek izmantota kvalificēta vairākuma balsošana, visās sarunās par sankcijām galvenais ir noteikt politisko mērķu vērienu un rast dalībvalstu ekonomisko interešu atbilstošu līdzsvaru. ES spēja rīkoties izlēmīgi savās ģeopolitiskajās interesēs – visbiežāk iesaistoties starptautiskā spēku apvienošanā pret smagiem starptautisko tiesību pārkāpumiem – ir visu dalībvalstu kopējās interesēs.

Tāpēc Komisija iesaka Eiropadomei saskaņā ar LES 31. panta 3. punktu vienbalsīgi pieņemt lēmumu, kas paredz, ka lēmumus, ar kuriem nosaka sankciju režīmu, pieņem Padome ar kvalificēta vairākuma balsojumu²¹.

5.3. Kopējās drošības un aizsardzības politikas civilās misijas

Kopējās drošības un aizsardzības politikas civilajām misijām ir liela nozīme ES iesaistē miera un drošības uzturēšanā globālā mērogā. Līdz šim Padome jautājumus par civilo misiju darbības sākšanu un īstenošanu lēma pēc vienprātības principa²².

Dinamiskā starptautiskā vidē ES ir jāspēj izmantot savu instrumentu kopumu ātri, lai varētu reaģēt un iesaistīties krīzes vai pēckrīzes situācijās ātri un pamanāmi, sniedzot tiešu atbalstu valsts iestādēm un/vai vietējām kopienām. Tā kā ES cenšas nodrošināt stabilitāti savās kaimiņvalstīs, civilo misiju skaits, visticamāk, pieaugs. Ņemot vērā mainīgos apstākļus,

²⁰ Kā paredzēts LES 21. pantā.

²¹ Papildus iepriekš 5. sadaļas pirmajā izcēlumā minētajai iespējai.

²² Pamatojoties uz LES 42. panta 4. punktu, LES 43. panta 2. punktu, LES 28. pantu.

kādos šādas misijas pēc to izveides parasti darbojas, to pārvaldībai ir jābūt efektīvai un dinamiskai.

Tāpēc Komisija iesaka Eiropadomei saskaņā ar LES 31. panta 3. punktu vienbalsīgi pieņemt lēmumu, kas paredz, ka visus lēmumus saistībā ar kopējās drošības un aizsardzības politikas civilajām misijām pieņem Padome ar kvalificēta vairākuma balsojumu.

Vispirms īpaši būtu jāizvērtē visas tiesiskuma uzlabošanas un drošības nozares reformu misijas, jo tās parasti darbojas kopā ar citiem ES instrumentiem, par kuriem Padome pieņem lēmumus ar kvalificēta vairākuma balsojumu.

Jebkurā gadījumā Eiropadome var pieņemt lēmumu, ka visus lēmumus, kas saistīti ar kopējās drošības un aizsardzības politikas civilo misiju īstenošanu, Padome pieņems ar kvalificēta vairākuma balsojumu, ja par šādu kārtību būs pieņemts vienprātīgs lēmums²³.

6. Nobeigums

ES kopējā ārpolitika un drošības politika kopš tās pirmsākumiem ir ievērojami nostiprināta. Tās sasniegumi, piemēram, Rietumbalkānu reģionā, atbalsta sniegšanā Ukrainai un attiecībā uz Irānas kodolprogrammu, ir ievērojami. ES partneri pasaulē sagaida, ka tā iestāsies par savām vērtībām un daudzpusēju, uz noteikumiem balstītu starptautisko kārtību.

Pieaug izpratne par to, ka sarežģītajā starptautiskajā vidē, ar kuru saskaramies, kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā ir jāmaina attieksme. ES ir jāklūst par spēcīgāku starptautisko procesu dalībnieci, lai tā varētu turpināt veidot savu nākotni, aizstāvēt mūsu kopīgo suverenitāti un īstenot pozitīvu starptautisku ietekmi.

Dažās kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomās lēmumu pieņemšanas procesa efektivitāti var uzlabot. Tas palīdzētu Eiropas Savienībai būt patstāvīgai.

Šā iemesla dēļ Komisija mudina izmantot Līguma par Eiropas Savienību potenciālu, izmantojot visas kopējās ārpolitikas un drošības politikas iespējas, jo īpaši, biežāk izmantojot kvalificēta vairākuma balsošanu.

Lai līdz 2025. gadam palīdzētu padarīt Savienību vienotāku, stiprāku un demokrātiskāku, Eiropas Komisija aicina vadītājus uz sanāksmi 2019. gada 9. maijā **Sibiu, lai apstiprinātu šajā paziņojumā iekļautos priekšlikumus**. Padomei būtu jāpieņem lēmumi ar kvalificētu balsu vairākumu šādās trīs kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomās:

- attiecībā uz cilvēktiesību jautājumiem daudzpusējos forumos;
- attiecībā uz sankciju politiku;
- attiecībā uz kopējās ārpolitikas un drošības politikas civilajām misijām.

²³ Tostarp par lēmumiem, kas pieņemti, deleģējot pilnvaras.